

Dissertatio medica, inauguralis, de colica damnoniorum ... / Eruditorum examini subjicit Jacobus Armitstead.

Contributors

Armitstead, James.
University of Edinburgh.

Publication/Creation

Edinburgi : Apud Balfour et Smellie, academiae typographos, 1781.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/n7xbej6t>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSERTATIO MEDICA,
INAUGURALIS,
DE
COLICA DAMNONIORUM.
QUAM,
ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;
NEC NON
Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ decreto;
PRO GRADU DOCTORATUS,
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;
Eruditorum examini subjicit

JACOBUS ARMITSTEAD,
BRITANNUS,

Reg. Med. Soc. Edinen. Soc.

Cognitio causæ morbum tollit.

Ad diem 25. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXI.

A U M C T O R

Monumentum animi non ingratis
Hanc dissertationem inauguralem

Quibus omnes se constanter sunt prosecuti

Ob benevolentiam et urbanitatem

Integritate morum et humanitate nemini secundo

De ORE

A. R. M. I. G. E. R. O.

JOANNE FAIRBANK

JACOBUS

Denique

Amantissimo et in primis petito

Rei philosophicae, omnique artis elegantioris

De HARTON prope Skipton

A. R. M. I. G. E. R. O.

EDMUNDO BENSON

Viro optimo

et non

Anteponendus

Qui medicinam excoluerunt

Cui nullas antiquiorum receptionum

Vires Praefici in Academia Edinensi Professori

GULIELMO CULLEN M.D.

Viro illustrissimo

Viro illustrissimo

GULIELMO CULLEN, M. D.

Ufus Practici in Academia Edinenſi Profeſſori,

Cui nullus antiquiorum recentiorumve,

Qui medicinam excoluerunt,

Anteponendus ;

NEC NON

Viro optimo

EDMUNDO BENSON,

ARMIGERO,

De HALTON prope SKIPTON,

Rei philoſophicae, omniſque artis elegantioris,

Amantiſſimo et in primis perito ;

Denique,

Viro ſpectabili

JOANNI FAIRBANK,

ARMIGERO,

De OTLEY,

Integritate morum et humanitate nemini ſecundo ;

Ob benevolentiam et urbanitatem

Inſignes,

Quibus omnes ſe conſtanter ſunt proſecuti,

Hanc diſſertationem inauguralem,

Monumentum animi non ingrati,

D. D. C. q.

AUCTOR,

GULIELMO CULLEN, M.D.
DISSERTATIO MEDICA

IN AUGUSTO

EDMUND BRIDGES

Dr. Bridges

Wm. Bridges

From the Author

est mala generis sui corporis omnia, que
in sua sunt potestate, levare. Hanc vero
ignorabit, nisi studio secus naturae atten-

tus incubet.
Operationes systematis animalis sunt
adeo difficiles, et tenebris obside adeo fac-
pe involutae, ut non parum acuminis ad
simplicissimas earum investigandas sit neces-

Quod

DISSERTATIO MEDICA,

I N A U G U R A L I S,

D E

COLICA DAMNONIORUM.

OMNIS morbus, utcunque fit levis, medici attentionem meretur. Hujus est mala generis sui corporea omnibus, quae in sua sunt potestate, levare. Haec vero ignorabit, nisi studio rerum naturae attentus incubuerit.

Operationes systematis animalis sunt adeo difficiles, et tenebris spissis adeo saepe involutae, ut non parum acuminis ad simplicissimas earum investigandas sit necessarium.

A

Quod

Quod argumentum illustrandum suscepimus, id annos per aliquot medicorum animos ad se convertit. Namque colicam, Damnoniorum propriam, fufe sunt executi Huxhamius et alii; parum tamen luminis origini et naturae ejus, nisi ante paucissimos annos, offusum. Qui medici intra hosce triginta vel quadraginta annos floruerunt, ii audacius et liberius forsitan in rerum naturam, quam ulli ex antiquioribus, inquisiverunt. Huic soli sunt tribuenda innumera utilia reperta, et medicina ab omni fere parte magis minusve exulta.

Causam colicae Damnoniorum acido tartari in corpus recepto, ibique effectus suos nocivos edenti, retulit Huxhamius. Hinc omnia signa, quae per totum morbi decursum se ostendunt, speciose deduxit. Experimenta autem eo tempore defuerunt, quae acidum tartari quantitati plumbi, cui omnes morbi notae tribui debuerunt, admistum fuisse, probarent. Quo tempore scripta sua in lucem edidit Huxhamius, eo ratiocinia theoretica invaluerunt, et pauca

experimenta sunt instituta, quae sententias, in quas viri notitia medicinae nobilitati concesserant, vel firmarent vel convellerent. Aequalibus vero hodie mutationem artis Hippocraticae, quae inciderit, felicem possumus gratulari. Nulla enim theoria, ut cunque ingeniosa esse videatur, nisi rite suffulciatur, ab hodiernis recipitur. Sceptica perseverantia partes in suas diversas discerpta caute consideratur, et, si rebus veris experientiaeque reperiatur adversari, contemnitur, et memoria ejus oblivione deletur.

Quidam auctores nuperi, ut supra comprehendendi, hujus morbi naturae attente diligenterque studuerunt. His igitur potissimum, quae sum traditurus, referenda esse confiteor. Historiam, causam viamque medendi adeo accurate fuseque depinxerunt, ut nihil fere amplius supersit, quod iis, quae tradiderint, possim adjicere.

Hoc silentio non praetereundum videtur, quod sub colica Damnoniorum, colicam Pictonum, colicam Saturninam multorum auctorum,

torum, rachialgiam Pictorum Sauvagesii, *belland* quarundam Angliae regionum, *mill-reek* Scotiae, et reliquas, quotquot sunt, nominibus, non natura diversas, comprehendo. Proximum autem est, ut ea, quae historiam morbi spectant, referam.

HISTORIA MORBI.

A sentit doloris in abdomine scrobiculo-
que cordis plerumque incipit. Hunc ap-
petitus prostratus brevi, et aliquantum fla-
vedinis in vultu totaque corporis superfi-
cie, citius feriusve excipiunt. Dolor in re-
gione epigastrica gradatim increfcit, et spa-
tio brevi gravis et continuus evadit. Æ-
gritudo huic pro rata ratione respondens
nunc accedit, et secundo tertiove morbi die
nausea, cui succedit vomitio frequens. Quod
rejjcitur, id plerumque admodum viride, a-
liquando subnigrum; nonnunquam adeo
acre, ut cuticulam faucibus erodat, aliquan-
tumque

tumque sanguinis secum adducat. Iis, quae ventriculo comprehensa, rejectis, semet non-nihil levare sentit aegrotus; signa vero brevi rursus ingravescunt. Scrobiculi cordis dolor subito violenterque in regionem umbilicalem, et in abdomen undique se diffundit. Hoc tempore intestina aegroto videntur valide constringi spinamque dorsi versus trahi. Nunc alvus admodum dura fit; nonnunquam vero, contra, fusa. Hoc vero rarissimum. Sub hoc morbi tempus frequenter oriuntur gravissima signa. Desiderio urinam reddendi saepe vexatur aegrotus. Eandem tamen nonnunquam ne minima quidem quantitate, vel aegerrime saltem, excernere valet. Vomitus supra positus aequè diu ac dolor manet, nisi arte tollatur. Si sponte cesset, ructus amari et singultus incipiunt infestare. Per totum hoc spatium pulsus arteriarum plerumque debiles et inaequales, et urina specie, quam prae se fert, adeo variat, ut qualis morbi eventus sit futurus rarissime indicet. Abdomen plerumque durum et tensum.

6 DE COLICA DAMNONIORUM.

tensum. Partes contentae et continentes
 spasmō affectae dorsum versus retrahi vi-
 dentur, et aeger sensum, quasi medius cule-
 tro divideretur, habet. Dolor tandem in
 dextro hypochondrio fixus evadit, tumore
 duritieque saepe stipatus. Quae alvus ex-
 cernit, ea plerumque colorem subviridem
 habent, dura, rotunda, stercore ovino non
 dissimilia. Paucas post excretiones, alvus
 ex siccitate adstringitur, donec eam medica-
 menta rursus emolliant, cum *scybala* multa
 globulive e stercore indurato confecti de-
 scendunt. Postquam haec signa gravissima
 quinque vel sex dies manserunt, aegrotus
 miserandus nonnunquam levatur; abdomen
 ei tamen adeo facile dolore afficitur, ut
 tactum stragulorum levissimum reformidet.
 Dolor tandem regionem abdominis relin-
 quit, musculos tendinesque brachiorum af-
 ficit, tractum spinae deorsum sequitur, et
 scapulas partesve iis vicinas potissimum in-
 festat. Deinde iuncturae artuum gravissi-
 me torquentur, et motus earum perduntur.
 Crura et femora nonnunquam afficiuntur,
 et

et dolores ossa occupant, luis venereae proprios reddentes. Ab his, si corpus frigori obijciatur, vel ob quamlibet aliam leviculam causam, ad abdomen remigrant. Multos post paroxysmos juncturae manuum atque aliarumque partium prius doloribus violentis corripuntur, deinde topis onerantur. Hi spissitudine variare consuerunt, quae modo cretam, modo lapidem, modo caseum refert. Antequam topi artuum se ostendunt, ictus arteriarum validos esse, et alia febris signa subitare, notat celebris Huxhamius. Reiteratos post paroxysmos, invadunt convulsiones et paralyis manuum, quibus sensus plerumque superest, quamquam motus amittitur. Sub hoc tempus, si nulla remedia morbum depellendi causa fuerint adhibita, paroxysmus epilepticus nonnunquam miserandum aegrotum cruciatu gravissimo liberat.

Colica Damnoniorum autumnno saepissime se ostendit, quamvis hac tempestate haudquaquam circumscribitur. Saevitiam suam tumidissimis insuppressis stomachi enim

8 DE COLICA DAMNONIORUM.

enim in mortales vere, ut neminem fugit, nonnunquam exercet.

Eam frequenter excipiunt hydropes, et complures alii morbi, qui non medicinae solent parere.

CAUSA PROXIMA.

Quicumque historiam praecedentem perleget attentus, pleraque signorum ab affectu tunicarum canalis alimentarii spasmodico proficisci, facile concludet. Hic affectus vero non intestinis solis circumscribitur, sed in ventriculum et viscera vicina semet diffundere videtur. Quinetiam partes systematis a se invicem longe distitae, per illum forsitan nexum et consensum, qui inter partes corporis diversas intercedit, mirandum, afficiuntur.

Ventriculus et canalis alimentarius omnes fere reliquas systematis partes modum in mirabilem quasi regunt et gubernant.

Mulierum

Mulierem loco honestissimo natam, robustam, et constitutione corporis ab omni parte excellentissima praeditam, optime novi, quae, quantitate infusi theae viridis modica sumpta, cubitum paucis minutis ire cogitur. Sensus doloris molestissimus caput invadit, totumque ei corpus adeo debilitatur, ut nec in cubiculo huc illuc ambulare, nec pedibus quidem, absque auxilio, possit insistere. Quaedam alimenti genera effectum hujusmodi in certa corpora edunt. Cook, navigator ille in primis celebris, virique generosi, qui illum orbem terrarum circumnavigantem sunt comitati, pisces, cujus naturam tunc ignorabant, quodam vespere caenarunt. Mediam sub noctem, signis gravissimis sunt expergefati. Vires alimenti, quod sumperant, sedantes designarunt nausea, ventriculi oppressionis sensus, debilitas. Torpor et insensibilitas universos eorum artus occuparunt. Effectus hoc genus tanti fuerunt, ut praefectus, fama longe lateque jure nobilitatus, pondus

Et ille sup. melid. plumae

plumae et poculi duas humoris libras continere valentis, nequiverit distinguere.

Naturam hujus consensus, qui supra positus, et rationem, qua agat, rite exponere, vires ingenii mei longe excedit. Aliquantum vero luminis huic argumento offuderunt nonnulla ab illo anatomicorum principe Monroio nuperrime tradita. Quod ante conjecturae probabili tantum innisum est, id nunc demonstratio magna ex parte evidens reddidit. Hic anatomicus celebris ne duas quidem nervorum fibrillas in toto corpore esse comperitur, quae non in aliquo loco conjunguntur, et sibi invicem admiscuntur.

Ad inceptum vero redeundum: Cum in colica Damnoniorum affectus canalis alimentarii spasmodicus tam plane evidenterque substat, vix ambigi potest quin pro causa proxima debeat haberi.

CAUSA

CAUSA REMOTA.

Cum Huxhamius de colica Damnoniorum scripserit, et originem ejus fufe investigare conatus fit, cumque plerique ejus aequalium, et non pauci recentiorum, in sententiam ejus hac super re concefferint, utrum notiones eorum causae hujus morbi remotae fundamento stabili, necne, innitantur, explorare conabor.

Damnonios hoc morbo saepius autumnos, quam quolibet alio anni tempore, laborare compertus est Huxhamius. Hoc tempore quantitas succi pomorum fermentati solita major potari consuevit, et tartaro, quod hic liquor continet, eo judice, morbus est referendus. Hunc liquorem saponem admodum referre, vimque igitur non parum detergentem habere, quas partes contingit, eas irritare et inflammare tradit. Cum magna hujus igitur quantitas fumitur, eodem,

dem, inquit, effectus primas in vias edat
 necesse est. Mucum illum lubricantem,
 quo intestina sana inunguntur et defen-
 duntur, abradere et abluere ponit. Magis
 etiam nociva, ejus judicio, praestat. Aci-
 dum per lactea liberaliter absorbetur, et to-
 tam humorum massam circumeuntem acri-
 monia sua brevi vitiat et corrumpit. Hanc
 ob causam, bilis et omnes alii humores, qui
 a sanguine fecernuntur, mutantur, dotisque
 naturales sibi que proprias amittunt. Acido
 nimis abundanti, quod in systema recipi-
 tur, bilis non amplius obfistere valet. Se-
 ries igitur signorum gravium oriatur oportet.

Hoc ratiocinium forsitan primo intuitu
 erroris expers esse videbitur; si vero exa-
 mini diligenti subjiciatur, fundamento pa-
 rum firmo inaedificari reperietur. Hux-
 hamius judicio sano fuit praeditus, et quae
 semet ei ostenderunt accurate notavit; sed
 eb erroribus, quos natura humana parum
 cavet, minime vacuus fuit, et in theorias
 maxime ridiculas frequenter inductus est.

Plebeculam

Plebeculam apud Damnonios certis anni temporibus huic morbo insigniter patere comperit. Quinetiam malum pro quantitate succi pomorum fermentati magis minusve invalescere notavit. Tartarum igitur, quod liquor modo positus continebat, cum principium ejus maxime manifestum fuerit, et theoriae suae optime responderit, omnium signorum quae oriuntur gravium originem esse conclusit. Hoc in argumento considerando ulterius progressus est. Qui vina Rhenana vel Mosellana liberaliter biberunt, eos malo confimili objici accepit. Hoc ei in animum induxit, ut haec vina examinaret, et, prout expectavit, chryсталlos, quos continebant, in succo pomorum fermentato repertos omnino reddere comperit. Caeterum tempore, quo Huxhamius scripsit, leges oeconomiae animalis haudquaquam bene sunt intellectae. Alkalina et acida, ut medicis illo tempore florentibus placuit, vitia humorum animalium innumera excitarunt. Medicamenta nonnulla particularum mole et densitate majore lentorem,

lentorem, et caetera idem genus, sustulerunt. Alia, contra, quod in particulas innumeras et exiguitate infinitas dividi potuerunt, arteriolarum minimarum ramusculos remotissimos ingredi, et ita obstructionem superare, valuerunt. Operationes naturae persequendi et exponendi cupidine mens humana nunquam non inflammatur. Cum vero investigatio cauta et cogitatio attenta non amplius exercentur, sed vis imaginandi indomita, quae nunquam mortales a vero non detorquet, incipit huc illuc libere vagari, ridicula et admodum absurda recipiantur et credantur oportet. Ad inceptum autem redeamus.

Medicos experientia docuit tartarum tantum abesse, ut morbum moveat, ut, contra, rite praeparatum in ejus orti auxilium promptissimum fit, immo ut ei venienti potenter occurrat. Si tartarum morbum facere valeret, Turcae, multaeque aliae nationes, quae magnas potus, qui *sherbet* appellatur, quantitates aliosque liquores acidos adhibent, ei in primis paterent. Caeterum rem
aliter

aliter se habere reperimus. Si liquores hoc genus illis noxae forent, ante multos annos alios in locum eorum suffecissent ut effectus eorum perniciosos vitarent. Cum vero per multas annorum centurias in usu eorum perstiterint, et adhuc perstant, hoc haud dubie impune faciunt. L'Abbé Chappé d'Auteroch, qui Russiam et Siberiam, iussu regis Galliarum, peragravit, pagina operis sui quadragesima prima, memoriae prodit, plebeculam harum regionum quod *Quoas* vocatur pro potu ordinario adhibere. Hoc autem nihil aliud est quam aqua, in qua fermentatio per furfurem et farinam fuit excitata. Hic liquor, cum sumitur, aequè acidus ac acetum esse dicitur. Nullae tamen noxae usum ejus subsequuntur. Acida fibris muscularibus admota eas plane stimulant, et, cum easdem quoque corrugent, vim adstringentem haud dubio habent. In ventriculum vero et intestina recepta, ibique bili admista, potestatem modice purgatricem sibi adipiscuntur. Si vero colicam Damnoniorum faciunt, effectus ibi longe

longe diversos edunt. Quod minime credibile. In eo ventris malo, quod apud Indos Occidentales magnopere invalescit, *dry belly-ach* nominatur, et colicam Damnoniorum, multum reddit, cremor tartari succusque limoniorum a Hillario celeberrimo summis laudibus efferuntur. Zeller vinum saccharo Saturni, ducatu in Wintembergenfi, sub initium centuriae quae nunc elaboratur, vitari rursus inchoatum esse refert. In dissertatione sua, asserit loca Tubengen vicina incolentes vina ibi nata, quanquam aequae ac acetum acida sint, diu impune adhibuisse, donec fraus modo posita invalescere coeperit. Causa igitur morbi, quem exequimur, non in acido fucci pomorum fermentati mero, sed in aliqua materia extranea, fraude casuve in eum invecata, quae rendera.

Plumbum et ex eo praeparata in ventriculum recepta, omnia signa colicae Damnoniorum propria, absque ulla exceptione, movent. Quosdam forsitan effectus ab iis, quos quaelibet alia substantia, quam nove-

rimus,

rimus, omnino diversos edit plumbum. Exigua hujus quantitas primas in vias introducta motum ventriculi et intestinorum peristalticum ex toto perdere, et talem signorum seriem, qualem nullum aliud venenum, quantum scimus, movere solet, facere reperitur valere. Colica a praeparatis e plumbo oriens, et Damnoniorum propria, pomaceum fumendo mota, signis et exitu adeo similes sunt, ut celebris Baker, et alii, utramque ab eadem causa proficisci, diu sint suspicati. Hanc conjecturam veram esse, antequam haec dissertatiuncula ad finem perducetur, satis evidenter, uti speramus, probabimus.

Succus e pomis maturis expressus magnam acidi quantitatem saccharo adjunctam comprehendit. Hoc acidum, vel in statu suo nativo, cum mustum, vel in statu fermentato, cum acetum, vel in statu qui hunc inter et illum intercedit, cum pomaceum appellatur, plumbo, sive sub forma metalli, sive in calcem redactum, ei applicetur, facillime vitiatur. Plumbum autem, C succo

fucco pomorum fermentato adjunctum, pro saccharo Saturni habendum est. Si instrumenta et vasa diversa, quibus pomaceum Damnonii praeparare consueverunt, consideremus, satis, unde liquor possit imbui, reperiemus. "In many parts of the county of Devonshire, the circular trough used in grinding their apples is composed of several pieces of moor-stone, cramped together with iron, and fixed with melted lead poured into the interstices in the inside of the groove. These stones are not always wrought with much art, and sometimes being of irregular and unequal figures, they do not correspond with each other, so that considerable chasms are left between, and those chasms are filled with lead. The apples, therefore, ground by the pressure of the roller, come immediately into contact with no small quantity of this poisonous mineral *."

Auctor modo comprehensus tradit aliis e praelis, ubi pomaceum paratur, superficiem

* Baker, Med. Trans. p. 207.

ciem interiorem plumbo ex toto esse succinctam, aliis, ubi perfluere incipiunt, rimas juncturarum laminis ejusdem metalli obturatas et obductas. Quinetiam memoriae prodit, moris esse quorundam agricolarum, cum, anno nondum longe provecto, antequam poma summam ad maturitatem pervenerunt, pomaceum tenuius conficiunt, molem plumbi non parvam in dolum, quo liquor non acefcat, conjicere. Denique addit, usum cerussae in acore corrigendo nec colonos nec mercatores latere.

Quantitatem pomacei ab agricola emendatam curavit celebris Baker, qui nihil plumbi vasis, ubi conficiebatur, si pauxillum ejus in praelo componendo adhibitum excipias, inesse asseruit. Vir celebris, analysi chemica instituta, comperit triginta sex hujus liquoris libras grana plumbi quatuor dimidiumque continere. Quo hanc rem accuratius investigaret, multa pericula fecit, et, prout expectaverat, reperit pomaceum universum apud Damnonios paratum, maximamve saltem ejus partem, aliquanto

quanto hujus materiae perniciosae esse imbutam. Quem liquorem, hanc detegendi consilio, adhibuit, is fuit atramentum sympatheticum et sulphuris tinctura volatilis. Quo rite compertum habeas effectus perniciosos, qui pomaceum Damnoniorum epotum subsequuntur, plumbo, quod continet, et non acori ejus, esse tribuendos; tantum opus est ut tecum attentus consideres, nullas noxas omnino usum ejus, nonnullis in Angliae regionibus, liberalem comitari solere, ubi magnae ejus quantitates parantur, ususque plumbi in vasis componendis ex toto vitatur.

Dr Wall, medicus fatis celebris Vigornienſis, in epistola, quam ad Dr Baker misit, sequentia refert: ‘The counties of
 ‘Hereford, Gloucester, and Worcester, are
 ‘not, so far as I know, subject to the cholic of Poitou. There is no lead, which
 ‘can give occasion to that cholic, used in
 ‘any part of the apparatus for grinding
 ‘or pressing the apples, or fermenting the
 ‘liquor. Once, indeed, in a plentiful
 ‘year

'year of apples, I knew a farmer who
 'wanted casks, fill a large leaden cistern
 'with new cyder, and keep it there till
 'he could procure hogheads sufficient to
 'contain the liquor. The consequence
 'was, that all who drank of it were af-
 'fected by it, as lead workers generally
 'are. We had eleven of them at one
 'time in our Infirmary.'

Quod supra refertur, id satis, me ju-
 dice, demonstrat colicam Damnoniorum a
 plumbo, quod pomaceum continet, solo
 proficisci. Hoc, quantitate minima, in cor-
 pus humanum invectum perniciosissimos,
 ut experientia docet, effectus edit. Huic
 causa morbi remota tribuatur necesse est.
 Dotes hujus in ventriculum recepti sedan-
 tes et venenatae paucos medicos, vel anti-
 quiores vel recentiores, fugerunt. Hic
 causam ad omnia signa formidolosa, quae
 ab usu ejus oriuntur, movenda accommo-
 datam, reperire haudquam difficile.
 Neminem potest latere, pictores, *vitri-
 laevigatores, typographos*, in metallis effo-
 diendis,

diendis, iisdemque fundendis occupatos, potissimum postremos, &c. colicae Damnoniorum insigniter objici. Homines non paucos, constitutione corporea excellentissima praeditos, paucos post annos, si in metallis eruendis pergerent occupari, omnibus signis in historia praecedente comprehensis corripì saepe vidi.

Venenum in systema modis diversis invehitur. Id lymphatica cutanea absorbent, vel effluvia inter plumbum fundendum per aërem in pulmones ingredi, et ita introitum in corpus intimum facilem reperire, possunt. Rem ita se aliquando habere opinor. Namque asthma aliosque pulmonum affectus reliqua signa antecedere notavi.

E plumbo praeparata nuper apud chirurgos liberaliter fuerunt adhibita. Goulardus, Aitkinus Warringtoniensis, et alii, usum plumbi externum nullis effectuum perniciosorum, qui ab eo interne adhibito oriuntur, unquam stipari contendunt. Quantum ad memetipsum attinet, praeparata Saturnina saepe liberaliter adhiberi, nullas
tamen

tamen noxas ea subsequi, vidi. Exempla vero, non diffitendum, in monumentis rei chirurgicae reperiunda, ubi symptomata gravia praeparata hoc genus exceperunt. Multos hujusmodi casus memorat Percivallius, quorum subsequens unus est: ‘The
 ‘governor of the work-house of Manchester, aged upwards of seventy years,
 ‘had a large ulcer in his leg, which was
 ‘washed several times in the day with the
 ‘saturine water of Goulard, and then
 ‘covered with an emollient poultice, which
 ‘contained a small quantity of the liniment of lead. After using these applications four days, he became affected
 ‘with the cholic and paralytic symptoms,
 ‘which, though slight in degree, could not
 ‘fail to be alarming. The preparations
 ‘of lead were therefore discontinued, and
 ‘he soon recovered from these adventurous complaints.’ Causa igitur non deesse videtur, cur ex hoc aliisque exemplis similibus concludamus, praeparata hujusmodi hunc morbum horrendum nonnunquam

quam movisse; hoc tamen raro incidere mihi persuasum. Si morbum saepe fecissent, in desuetudinem jamdudum abiissent. Chirurgo, contra, artis propriae notitia jure nobilitatos, ea quotidie adhibere pergere, summisque laudibus efferre, comperit habemus.

RATIO SYMPTOMATUM.

Dolor abdominis a strictura tunicae ventriculi et intestinorum muscularis spasmotica proficisci videtur, quae facit ut faeces induratae arctius constringantur, et partes continentes inaequaliter contrahantur et distendantur, quod doloris gravis sensum non movere non potest. *Dotes* plumbi in totum canalem alimentarium, potissimum vero in arcum coli, agentis, venenatae et sedantes illum doloris circa scrobiculum cordis sensum, qui tantum aegroti molestiae faceffit,

faceffit, haud dubie faciunt. Flavedo autem totius corporis superficiei a bilis absorptione oriri videtur. Hanc vero forsitan promovet ille humor in poris ductibusque biliferis stagnans. Plumbi venenum excretionem bilis magnopere retardat et impedit. Qui in plumbo effodiendo et fundendo sunt occupati, ii huic flavedini saepe insigniter prius objiciuntur, quam alia morbi signa accedunt. Hoc potest explicari, si organa hepatica non minus, quam alias partes, viribus plumbi sedantibus affici, vel motum intestinorum peristalticum adeo debilitari, ut ad ductus biliferos emulgendos parum possit conferre, ponas. Hinc bilis in duodenum tarde descendet, et absorptio ejus stagnatione nimis diuturna augebitur. Cum morbus longius est progressus, flavedo multum augeri consuevit. Hoc forsitan praestant partes vicinae nunc multum distensae, quae, rebus ita se habentibus, ductus biliferos magna ex parte comprimunt, igiturque descensum bilis impedient. Appetitus prostratus ab atonia

D

fibrarum

fibrarum ventriculi muscularium, et nausea a contentis ventriculi nimis diu retentis, et natura semet onere molesto levare conante, proficisci potest. Vomitus a motu ventriculi et intestinorum peristaltico inverso oritur. Quod rejicitur, id bili subviridi nonnunquam admiscetur. Hoc a bile in ventriculum per motum peristalticum duodeni inversum sursum propulsa pendet. Quod vomitione expellitur, id plerumque admodum acre. Hoc a contentis ventriculi adeo diu retentis, ut processum fermentationis acetosum nimia ex parte subierint, oriatur oportet. Alvus nonnunquam, ut in diarrhoea, fusa est. Caeterum hoc in exemplo scybala, in historia comprehensa, vix unquam descendunt, nisi ad cathartica confugitur.

Causam hujus morbi proximam stricture tunicae ventriculi et intestinorum muscularis spasmodicae tribuimus. Cum alvus autem fusa est, ponere possumus contenta canalisi alimentarii fluida per locum constrictionis transire permitti, dum valvulae con-

niventes

niventes adeo constringuntur, ut faecibus induratis aegerrime cedant. Hinc oriuntur forma scybalorum rotunda, et, morbo provectiore, abdominis tumor et tensio; namque stercus induratum, nisi per medicamenta idonea fuerit expulsum, nimia copia colligetur. Ischuria, quae aliquando per morbi decursum se ostendit, ratione sequente potest exponi. Stimuli certi uni corporis parti applicati partes ejusdem maxime distantes non raro afficiunt. Frigus, exempli gratia, pedibus nonnullorum subito admotum, totum canalem alimentarium adeo, ut diarrhoea moveatur, afficere solet. Monroius celeberrimus memoriae prodit specillum aurem internam titillans tussim frequenter excitare. Exempla alia innumera, quae hunc consensum mirandum illustrent, possunt adduci. Plumbi venenum sedans, in nervos extremos primarum viarum sentientes agens, per consensum cum sphinctere vesicae uriniferae communicari, vel, quantum novimus, venenum ipsum, et per superficiem et per primas vias massam circummeantem,

circumeuntem, ingredi, et hoc modo ad quamlibet systematis partem devehī potest. Tophos artuum, a conditione totius systematis morbida, explicatu in primis difficili, proficisci probabile. Oeconomia autem lacteorum, totumque systema absorbens cum iis conjunctum, hoc in morbo admodum turbentur necesse est. Processum igitur concoctionis, et absorptionem adeo posse mutari, ut talia, qualia ante fuerunt ex toto exclusa, in massam humorum circumeuntem admitti patiantur, et haec rursus pro legibus oeconomiae animalis foras expelli, et in partibus corporis diversis deponi posse, nihil obstat quo minus ponamus. Qui dolores ossa, artus, &c. invadunt, ii per principia supra comprehensa sunt exponendi. Cum causa morbi remota aliquandiu egit, universae systematis functiones adeo mutantur, ut signa hujusmodi oriri nequeas mirari. Paralyfis, alique affectus nervosi, in morbi historia signis reliquis accensentur. Distributioni systematis nervosi ejusdemque functionibus multi nu-

per

per diligenter studuerunt, et in his Mon-
roius Professor in primis celebris. Hic,
quod haudquaquam negandum, multum
huic argumento luminis offudit; multa
tamen phaenomena, quae nullo modo pos-
sunt explicari, in omnibus fere vitiis ner-
vosis, semet ostendunt. In signis, quae in
praesentia exequimur, res ita se habet. Cur
sensus, motu amisso, maneat, difficulter,
immo nulla ex parte, explicare valebis.
Cum nihil super hac re, quod mihi aliisve
satisfaciat, possim proferre, incepto desistere
fatius esse duco.

DIAGNOSIS.

Parum periculi esse videtur, ne colica
Damnoniorum pro quolibet alio morbo
habeatur, si medicus ad rationem, qua ae-
grotus insueverit vivere, animum rite at-
tendat. Nonnulla sunt signa hujusce mor-

bi propemodum propria, quae eum adesse fere demonstrant. Dolor abdominis et circa scrobiculum cordis, in historia positus, per magnum temporis spatium absque ulla intermissione saepe manet. Non aequè acutus, ac in ileo, esse videtur. Quinetiam hic morbus breve spatium plerumque habet; colica Damnoniorum, contra, quinque sexve dies ad minimum, absque ulla intermissione insigni, saepissime pergit. Si hunc morbum ab aliis nosologice fecernere velis, sub genere colicae Cullenianae, nosologi illius jure celeberrimi, colloces oportet. Colica, praecedente ponderis vel molestiae in abdomine, praecipue circa umbilicum, sensu; accedente dolore colico, primum levi, non continuo, et, praecipue post pastum, acuto, tandem graviore et fere perpetuo; cum dolore brachiorum et dorsi, in paralyfin demum abeunte.

Vix pro cholera potest haberi, cum nihil, si vomitum biliosum excipias, huic et illi morbo sit commune. Qui dolores ar-

tus afficiunt, et venereos rheumaticosve referunt, ii ab horum morborum propriis hoc differunt, quod non noctu, aegroti in lecto decumbente et calido, maxime urgent. Alius tantum morbus est, ad quem similitudine accedere videtur, illa nempe arthritidis species, quae *atonica* appellatur. Huic quidem malo et colicae Damnoniorum compluria signa communia sunt, ut nausea, vomitus, affectus aliquando paralytici, tophi, &c. Hoc in exemplo, habitum aegroti corporeum considerandum, et, utrum causae cholicae Damnoniorum remotae necne fuerit objectus, inquirendum. Unus morbus pro altero haberi parum periclitatur. Si arthritidis subfit, artus plerumque prius corripuntur. Hoc in colica Damnoniorum rarissime, quanquam interdum, incidere consuevit. Si vero ad artem, quam aegrotus exerceat, et rationem qua infueverit vitae, animum attendamus, in errorem super morbi natura vix unquam incidere valebimus.

Postquam aegrotus causis colicae Damnoniorum remotis diu objectus, eaque semel correptus fuit, reditui ejus patebit, licet ad omnia, quae ad hunc praecavendum accommodantur, remedia decurratur. Nonnunquam, cum alioquin ex toto sanus est, et causa remota non diu agere perrexerit, ad sanitatem magna ex parte reductum iri sperare possumus, quanquam pro certo non affirmare debemus, aegrotum a morbo unquam ex toto vacuum fore. Qui pomaceum apud Damnonios bibunt, ii adeo liberaliter id sumunt, ut tantum ejus brevi in systema invehatur, quantum, causis excitantibus applicatis, morbum movere, et fundamentum ejus reditus nimis diuturnum jacere potest. Non pauci casus se ostendunt, unde colligi valet, quantitatem plumbi admodum exiguae, in corpus receptam,

ceptam, hunc morbum dirum, et omnes ejus
 sequelas metuendas, facere posse. Quod
 asseruimus probare videntur exempla se-
 quentia a celebri Warrennio memoriae
 prodita*: ‘ In June 1752, thirty-two per-
 ‘ sons in the Duke of Newcastle’s family,
 ‘ then residing at Hanover, were seized
 ‘ with the colica Pictonum, after having
 ‘ used, as their common drink, a small
 ‘ white wine, that had been adulterated
 ‘ with some of the calces of lead. They
 ‘ were all attacked in the common way,
 ‘ excepting one, whose first seizure was
 ‘ an epileptic fit. Many of them had pro-
 ‘ fuse sweats before the disease terminated,
 ‘ and a few had an eruption of white and
 ‘ red pimples, which were very fiery, and
 ‘ itched exceedingly. All of them relap-
 ‘ sed four or five times, after they seemed
 ‘ to have been cured. Many had the dis-
 ‘ order thrice, and some five times. One
 ‘ had a severe return of the complaint two
 E years

* Vide Med. Trans. p. 86.

' years afterwards, and has had nine re-
' turns of the cholic since.'

Quae supra referuntur, ea conamina me-
dicorum hoc in morbo depellendo saepe
parum felicia esse demonstrant. Igitur bo-
num ejus eventum parce cauteque promit-
tant, necesse est.

RATIO MEDENDI.

Consilia huic morbo medendi plane tri-
plicitia sunt.

I. Causam proximam, quatenus in manu
nostra est, tollere.

II. Affectibus symptomaticis venientibus
occurrere, eosdemve substantes remove.

III. Reditum paroxysmi praecavere.

Consilio primo respondent omnia, quae
spasmodum effectusque sedantes veneni, pri-
mas in vias editos, tollunt. Tota antispas-
modicorum

modicorum classis adhiberi potest. Sanguinis detractio reliquis hoc genus remediis potentior est. Sed diathesis inflammatoria hoc in morbo raro adest; et hoc remedium adhibitum plerumque fuit noxae non mediocri. Emetica, spasmus tollendo, et ventriculo et intestinis comprehensa, forsitan venenum ipsum quod morbum movit evacuando, saepissime profunt. Si vires aegroti patiantur, tartarum emeticum iis quantitatibus sumi potest, ut et sursum et deorsum agat. Si ad hoc non confugiat, infusum chamomaeli vel aqua tepida, donec hunc edat effectum, bibenda. Venenum plumbi sedans, motum totius canalibus alimentarii peristalticum debilitando, alvum astrictam reddit. Huic diligenter occurrendum. Purgantia ore sumpta frequenter rejiciuntur. Cum hoc incidit, ad enemata, quae in alvum saepius immitti debent, et ad fomenta calida, quae abdomini admovenda, decurrendum. Oleum ricini, ob vires purgatrices, hoc in morbo summis laudibus fuit elatum. Caeterum non adeo diu,

diu, ut agere possit, ventriculo federe solet,
 sed ingratum evadit, vomituque rejicitur.
 Sales medii rite administrati votis nostris
 plerumque respondebunt. Quantitate, quae
 excretionem copiosam facere valet, sumi,
 et brevibus intervallis reiterari debent;
 quoniam spasmus superatus difficilis est, et
 facile repetit. Epispastica, utpote quae vim
 antispasmodicam potentissimam habeant,
 alvo pertinaciter adstricta, tentata fuerunt,
 et, ut memoriae proditum, non parum pro-
 fuerunt. Cum vero alia et satis valentia,
 quorum actionem melius intelligimus, re-
 media sint, haec rarissime necessaria fore
 ducimus. Nullum novimus medicamen-
 tum, quod nomen antispasmodici melius,
 quam opium, meretur. Liberaliter, dolore
 urgente, dari debet laxantibus adjunctum.
 Postquam signa colicae decesserunt, quod
 plerumque intra tres quatuorve dies, si me-
 dicamenta supra posita rite sumantur et
 administrentur, incidere solet, generis ali-
 menti et naturam summa cum cautela re-
 spiciat aegrotus; quoniam intestina longum

per tempus irritabilia manent, et quodlibet insolitum pessime ferunt. Cibus aliquandiu e jusculis, e carne bovilla, vel vitulina confectis, constet. Cathartica adhibeantur, dum alvus dura manet. In locum salium mediorum, substitui possunt infusum senae pulvisque jalappii.

Paroxysmo ex toto finito, et curatione, uti videtur, absoluta, non ab usu medicamentorum desistendum est, quae canalem alimentarium modice stimulant et aperiunt. Alumen, ut catharticum in exemplis colicae Pictonum levioribus lene et tutum, a Percivallio, in tentaminibus suis, nuper fuit laudatum. Verba ejus sequuntur: ‘I
‘ have administered it with the happiest
‘ effect in various obstinate and painful af-
‘ fections of the bowels. Fifteen grains
‘ given every fourth, fifth, or sixth hour,
‘ for the most part, prove gently aperient;
‘ and, if the symptoms be not very severe,
‘ the second, or third dose seldom fails to
‘ mitigate the pain, and sometimes entirely
‘ to remove it.’ Cum hoc novum reme-

dium sit, et forsitan actione sua incertum, valentiora purgantia, me iudice, usum ejus praecedere debent. Remedium, sub morbi finem, utile esse posse videtur, cum nihil, nisi durities alvi, superest. Actio ejus a viribus suis tonicis et adstringentibus videtur pendere, quae motum canalisi alimentarii peristalticum accelerare, et hoc modo stercoreis evacuationem promovere, possunt.

Consilium secundum fuit affectibus symptomaticis venientibus occurrere, eosdemve substantantes remove. Hi autem plerumque sunt manuum tremores, aliarum partium paralyfis vel dolores, epilepsia, facultas verba enunciandi amissa, &c. In exemplis epilepsiae et paralyfis electricitatem laudat Percivallius, et ab ea adhibita summum commodum oriri se vidisse refert. Cum pleraque ex hisce symptomatis a conditione systematis debili proficisci videantur, tonica et antispasmodica plane indicantur. Ex his epispastica saepe proderunt. Verriculum, frigida, cortex Peruvianus, exercita-

tio modica, diaeta fatis lauta, alvus modice soluta, omnino sunt necessaria.

Quo consilio tertio respondeatur, in primis necessarium est, ut aegrotus causam morbi remotam diligenter refugiat, et in usu medicamentorum et regiminis, supra comprehensorum, continuo persistet. Si hoc rite diligenterque fiat, felicissima nonnunquam contingunt, et aegrotus, curatione idonea adhibita, saevitia morbi liberatur, qui, sibi relictus, omnibus malis corporeis, quibus natura humana fragilis et laboriosa patet, finiri consuevit.

Quae super hoc morbo exequi decreveram, iis nunc ad finem perductis, tantum superest, ut omnibus hujus Academiae celeberrimae Professoribus grates persolvam, e quorum praelectionibus excellentissimis multa per quadriennium utilissima cepi.

[illegible]

DISSECTATIO MEDICA

ВІСЛАВОВИ

Althaus, J. H. M.